

Oglas, pripisana št. tiskaru i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novca... predbroju, oglase št. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. študionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne prima, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napíše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 247.849. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

»Slogom rastu malo stvarni, a realoga svo poljvari«. Narodna poslovica.

Ugovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Glina 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nipo dješan i ne tiskaju, nefrankirani ne primaju.

Predplata za postaricom stoji 10 K u obće, } nagodno: 5 K za seljake } ili K 8.—, odnosno K 2.80 n. pol godina.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., osim 20 h., koji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. Via Glina br. 1. tamo neka se nasloviču sv. i pisma i predplata

Mjestni pouzdanički zbor - Pula, Političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri.

Izbornici!

U ime gornjeg naslova molim Vas da dodjete ove subote dne 28. marča u 7 i pol sati na večer u Sokolsku dvoranu ovdšnjeg Narodnog Doma na pogovor o predstojećim izborima za pokrajinski sabor u Istri.

Svaki naš istomišljenik mora biti vatren agitator. Zato dovedite na pogovor barem još kojeg Vašeg znanca a našeg čovjeka.

Pula, dne 24. marča 1914.

Dr. Lovro Scallier.

Pozor izbornici.

Kako vam je poznato, počimlju dne 7. juna ove godine izbori za zemaljski sabor Istre; red je dakle muški zasući rukave, pa što Bog daće i sreća junačka — osobito nam je dužnost zanimali se za gradsku, seosku i obćenitu kuriju.

Sa talijanske takozvane liberalne strame sa velikim će se novcem nastojati najšramotnijim demoralizatornim radom okupovanja glasova, te zato moramo biti na oprezu i bez ikakvog obzira odmah prijaviti dotičnog zločinca, koji bi sa novcem ili bilo kojim uplivom ili silom nastojao osigurati si glas našega čovjekaza njegovu stranku.

Budu li se svi naši našli na ovom mjestu, tada će se naš narod pročititi i u ovim izborima. Najteže će se borba voditi u trećem izbornom kotaru grada Pule, kojega će nam talijanski liberalci nastojati oteti, kakono su nam ga bili oteli godine 1908., ali mi smo ga ponovno dobili godine 1911. malo vremena isz onog poznatog dogodjaja, koji je bacio skoro u propast obćinu Pula.

Gospoda misle sada, da je sve ono zaboravljeno, te će opete kušati, da pirodjenom im perfidijom otmu onaj kotar, a imat će po svoj prilici i kojega pomaćaća, na što ćemo se vremenom još osvrnuti, te sve karte otkriti.

Preporučamo našim izbornicima, a u prvom redu pouzdanicima Političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri, osobito predsjednicima mjesnih zborova, te svim našim svećenicima i učiteljima, koji su u najvećem saobraćaju sa našim seoskim narodom; i opće svim plemenitijim, načelnijim našim ljudima, da pomno proučavaju izborni zakon i druge zakone potrebite u javnom životu. Tko nema te zakone, neka ih odmah naruču u tiskari Laginja i dr. u Puli, gdje će za samu jednu krunu dobiti prvi dio zakona, potrebitih za naš narod, koji je izdao god. 1911. naš zem. prijednik gosp. dr. Zucccon. Dobavom te knjigice osokolit će se pisać na izdanje potrebnog drugog dijela, što svaki od spomenutih mora da ima.

Više nes puta bija vlastito naše neznanje, više puta mnogi naši imadu oči a ne vide, uši a ne čuju, i to zato, jer ne znadu koja im prava daje zakon i kako se mora ta prava braniti.

Medjutim preporučamo sljedeće:

I. Svi oni, koji prigodom izbora god. 1908. nisu bili dobili glasovnice a imadu pravo glasa, neka idu odmah na obćinu te se prijave i preporuča, da ih se unese u listine.

II. Dobro neka se pazi na dan u koji obćine jave da su listine gotove i na uvid svima. Od onog dana ima se 14 dana vremena tel na obćinu i viditi, je li sve uneseno u listine, te u to vrijeme podneti reklamacije. Oni, koji su naručili prepise listina, moraju iste dobiti dva, tri dana kasnije isz toga proglesa, ako ne dobiju te prepise, neka skoče do kotarskog poglavarstva te se prituže.

III. Neka se dobro pazi, nije li unesen u seoskoj kuriji, koji izbornik a da stanuje u gradu, jer oni koji stanuju u gradu, nemaju prava birati u seoskoj kuriji.

IV. Neza se na vrijeme prijavi kotarskoj oblasti imena osoba naše stranke, između kojih se želi da izborni povjerenik izabere kojeg člana izborne komisije u pojedinih biralitijskoj, kao takođerjer imena osoba (2—5) koje naša stranka želi, da budu pripuštene kao strankini pouzdanci, koji su pozvani da nadziru te se vrši koliko je ustanovljeno u § 23. izbornoga reda.

Kod zadnjih izbora bilo je slucaja, da je bilo Talijana članova komisije, koji nisu imali pravo glasa u istoj kuriji, a što je još gore, bilo je talijanskih načelnika, koji su vršili službu vladinih komesara. Dobro pazimo svi, neka se ovakve nepodobitine ne opetuju više.

U svakoj se dvojbi obratite odmah na Političko društvo u Pazinu, koje će svima našima rado dati potrebite upute.

Neobhodno potrebito nam je, da budemo svi kao jedna duša i jedno srce. Opetamo iz talijanskih novina, da naše protivnike najviše boli naša sloga, a uzivali bi, videći nas gdje se koljemo. Toga za ovih izbora neće doživiti, da bi se istarski Hrvati i Slovenci krali, kad im je braniti ono, što mora da bude svima sveto, svima malo, što sačinjava temelj svakomu daljnjemu radu, a to je kad se radi o borbi za narodnu jednakopravnost, za sveta prava hrvatskoga i slovenskoga jezika, za podpunu slobodu, da se i naš narod može izobrazavati i u jednakoj mjeri uživati razne vladine i pokrajinske potpore, koje sada uživaju protežirani Talijani, dok se s našim narodom maćuhinski postupa.

Iz carevinskog vieća.

U Beču, dne 17. marča 1913.

Ne mnogu, ali ipak vjeku nadu polagalo se je u odbor česko-njemačkih pouzdanika, koji su imali u zadnjem hipu naći makar i privremeni način sporazuma

i omogućiti nadaljevanje carevinskog vieća. U nedjelju dne 16. marča znalo se je da iz toga neće biti ništa. Česki pouzdanci u Pragu zabacili su predloge njemačkih pouzdanika. I bili su tu os okupu pouzdanici svih českih strana, čak i velikoga posjeda českoga. I svi bijahu u svojim odlukama jednodušni. A nije ni čudo. Njemci su htjeli, da se ispunje njihovi zahtjevi, tičući se zemaljskoga izbornoga reda i zemaljskoga reda, bez da se ispunje zahtjevi Čeha glede porabe jezika kod oblasti. Svoju odluku su predstavnici česki dne 16. marča priobćili u Beču predstavicima njemačkih strana negdje po podne malo prije 6. ure. Cim je to doznala vlada, poslala je predsjednicima zastupničke i gospodske kuće previšnje odpise, kojima se carevinsko vieće odgađa, i ove iste večeri je predsjednik zastupničke kuće obavjestio zastupnike, da je kuća sa danom 16. marča odročena. Do kada, to se ne zna. Vladina trubila trubila su, dok su još htjela uplivati na odluke obstrukcionista, da se parlament bit odročon, ako ovi posljednji ne popuste, dn oktobra ili novembra. Posto je odročon, pisu, da bi mogao biti parlament sazvan i prije, gdje juna, jer da se ipak ne smije predugo protustavno vladati, posto bi škodilo ugledu monarhije i na vanka. Skodi već sad, i te kako! Nutarnje razmirice su već takove, da se ne može raspravljati o sredstvima, kako da se monarhija brani proti vanjskim neprijateljima. Na to je doveo monarhiju nepravedan i protizakonit postupak njezinih vlada, naročito proti slavenskim narodima.

Sad će vlada § 14. tim odrediti povisicu rekruta. Onda će si putem carske naredbe, a na temelju toga paragrafa, dati ovlast, da usmogne dići zajam od 300 milijuna kruna. Tako će si dati prvotični troškove za bosanske željeznice, u koliko to spada na ovu polu monarhije za jednu godinu.

Interpelacija

zastupnika Splićića i drugova na njegovu preuzvišenost gospodina voditelja ministarstva financija.

Usupor svim pritužbama Hrvata i Slovenaca Primorja u obće a napose Istre, rabi c. kr. financijalna prokura u Trstu, u saobraćaju sa hrvatskim i slovenskim strankama tih dijelova monarhije, njemački ili talijanski jezik; na hrvatske dopise odgovara njemački, za notorno hrvatske stranke pošilja talijanske podneske. Tako je n. pr. u zastupanju župne crkve u Kastvu, podnela tužbu, putem c. kr. kot. suda u Voloskom, pod brojem G II. 86/14, proti Ivanu, Antonu, Matu i Ivi Pilepić iz Zamenta za izplatu jednog zajma u talijanskom jeziku, premda bi moralo biti poznato takođerjer c. kr. prokuri u Trstu, da su pripadnici župe, kao i ciele mjestne obćine Kastav, izključivo Hrvati.

Za to upravljaju potpisani na njegovu preuzvišenost gospodina upravitelja financija sljedeći upit.

Je li Vaša Preuzvišenost voljna dati malog c. kr. financijalnoj prokuri u Trstu, da, prema zdravom razumu i temeljitim državnim zakonima, sa Hrvatima i Slovincima Primorja u obće i napose Istre, koji u tim dijelovima monarhije tvore veliku većinu pućanstva, u hrvatskom odnosno slovenskom jeziku ureduje?

Beč, 12. marča 1914.

(Sljede potpisali.)

Izbori za sabor Istre.

Za predstojeće izbore za zem. sabor Istre Talijani se pripravljaju svim silama da navale na naš narod. Naravno je, da će i ovoga puta kao i do sada upotrijeti sva nedopustena sredstva, najveća nasilje i brutalnost, da nam ukradu ono što je naše i božje. Ovog puta naravno će na nas kao još nikada do sada a to s razloga, što su dobili direktnu pomoć iz kraljevine Italije ne samo u novcu nego i posredovanjem vlade kraljevine Italije kod vlade Austrije. Mi neznamo, da li je austrijska vlada obećala talijanskoj vladi pomoć u tome, ali sjedeću se vlade talijanskoga ministra Crispi-a, izgleda nam to sumnjivo. Ipak vjerujemo, da austrijska vlada neće toga dopustiti niti učiniti. Kako duzrajemo pak iz pouzdanog izvora, stavili su Talijani iz kraljevine Italije na raspolaganje Talijanima za predstojeće izbore pol milijuna talijanskih lira. Kako su Talijani izgubili obćinu Pula, kojoi bi za svake izbore ukrali sto do dvjesto tisuća kruna, obratili su se sada za ove izbore na Talijane u kraljevini Italiji, i odatle im je obećana goroređona svota. Da je to istina dokazuje i činjenica, što je već kroz list »Corriere della Sera« u Milanu skupljeno do sada preko sto tisuća lira. a gdje su drugi listovi, gdje talijanska vlada, koja pod tuđim krivim imenom najviše lira daje u te listove.

Sve ove činjenice ne smiju da prestraše naš narod niti smućuju. Prava i poštena narodna duša ne može se kupiti nikakvim novcima. Stoji pak to, da naši prvaci i rodoljubi sirom Istre budno pazje i love agente i špijere kraljevine Italije koji budu u našim selima novcima iz Italije kupovali i mitili naš puk i takove odmah prijave oblasti ili žandarmeriji. Na sve to imati bi pripaziti kapetanati i žandarmerije Austrije, ali ako to te austrijske oblasti propuste, dužnost je svakoga nas, da to prijavimo.

Najbolji pak odpor s naše strane proti toj talijanskoj lopovštini pokazat ćemo time, da takve lopove pošteno izlemamo i uputimo puk, da se ne pusti prodati i podmititi. Takovi lopovi talijanski obećuju, straje i mame i u izgled stavljaju svakoga dobra i blagodat a najzda prerave sve i novac pridržje za sebe. Mi znamo n. pr. za jedan pozitivni slucaj, kako je iz procesa proti talima puljske obćine poznati Ludovico Selles (po starini Senob-

sastancima dr. Zuccon, dr. Scallier i dr. Pederin. Sastanak u Sv. Vinčentu držao se u mjestnoj čitavnici u 10 s. pr. pod. u prisustvu kakvih 200 osoba. Sastanak je liepo uspio. Konstatirala se je potreba kompaktnog istupa kod pokrajinskih izbora i osudilo se je onu ogavnu pritužbu, koju je vodnjanska občina poslala proti sucu Markoviću. Svi su se prisutni tužili, da ih na sudu osim sucu Markovića nitko ne razumi i naglasili su potrebu, da se onim nesnosnim prilikama već jednom na kraj stane.

Sastanak u Divšićima držao se je pred Četininom kućom u 3 i pol sata po pod. Sastanak je bio impozantan a pristupilo je na nj-od prilike hiljadu ljudi, koji su pod hrvatskim barjancima došli iz svih okolnih mjesta.

Sastanak je otvorio dr. Scallier kako predsjednik kotarske političke organizacije u Puli. Neumoljivim statističkim podatcima dokazivao je, kako smo mi Hrvati ogromna većina u okruženju vodnjanskog suda i kako je potreba, da na tom sudu ureduju suci i ostali činovnici, koji razumiju jezik naroda medju kojim ureduju. Iza dra Scalliera usao je rječ dr. Zuccon. Sa mnogim svojim nastupom opširno je govorio o obim točkama dnevnoga reda, prikazao je „rad“ pokrajinskog sabora kroz minulu periodu, razmatraju brojnom naroda u čemu se najviše zabijevaju hrvatskih i slovenskih zastupnika prema Talijanima i stanoviti posljednjih prema Italijanima. U jednu rječ dr. Zuccon potiče je rječ o zastupničkom radu svojem i svojih drugova na pokrajinskom saboru a to je učinilo sa savješću čovjeka, koji zna da je akupa sa svojim drugovima vrijedno savjesno svoju dužnost, što je prisutni narod shvatio i burnim aplausom odobrio.

Dr. Pederin je tumačio narodu anomaliju, koja vlada u Istri, da talijanska manjina zapovjeda hrvatsko-slovenskoj većini ne samo u pokrajinskom saboru nego i u pojedinim općinama kao n. pr. u Vodnjani i Sv. Vinčentu, gdje jedan talijanski gradilac poput more jasi na hiljadama hrvatskoga naroda.

Istaknuo je, da se Talijani boje Hrvata tako Holanđeli od mora i sa svakojakim nasipima hoće da zaustave hrvatsko napredovanje, a kod toga, videć da im ništa ne pomaže, traše krivice svojoj neminovnoj propasti, kako je to slučaj sa sucem Markovićem. Pozvao je narod neka glasuje sepo za hrvatske zastupnike i občinske vijećnike, pak će se onda stvarati zakoni jednako pravdati i za Hrvate; pozvao je narod, neka se služi svuda hrvatskim jezikom, pak će onda nestati i talijanski činovnici koji hrvatskog jezika ne poznade, a kada svim tim dužnostima hrvatski i slovenski narod zadovolji, onda će hrvatsko more porušiti one slabe gate, koje Talijani u svojoj nemoći podižu proti nama, pak će zasjati sunce i pred hrvatskim vratima.

Eri koncu je govorio u istom smislu šupnik Španjki Livić, Pave Špada Ante Giliga i dr., a za ciele skupštine konstatiralo se je ogromno oduševljenje i povjerenje, koje narod istom goji na sucu Markoviću.

Prisutni je narod sada otkrivene glavno ispejvao „Lijepu našu“ i „Oj Slaveni“ i time je svršla ova u svakom pogledu uspješna skupština.

Pozor radi reklamacija. Kako doznajemo, bit će već od 1. aprila t. g. za Pulu i okolicu izložene izborne listine za izbor zemaljskih zastupnika. Pozivljemo zato sve naše, da od 1. do 14. aprila dolaze viditi u Narodni Dom, ako su u izbornim listinama. Treba da to čine sada, dok je vrijeme za reklamacije, jer treba znati, da su izborne listine izložene samo 14 dana. Pozor dakle naši na izborne listine sada dok je vrijeme, a ne kasnije dolazit vikat i povrat: vražja krv, za štete me najdu a za izbore ne. Ta svatko treba da zna,

da bi talijani ispuštali sve naše, kad bi mogli, zato se moramo sami pobrinuti da budemo upisani u liste. Dobra je tako nije fajde tužiti se, pak se sada skrbimo sami i tako će nam kasnije biti bolje.

† Eagen Tomljenović. Dne 28. t. m. umro je u Puli pravi poštenjadin i pravednik, marljivi i vjerni pohadjač naših narodnih krugova g. Eugen Tomljenović, c. i kr. podvornik ratne mornarice u m. Pokojnik se odlikovao svojom blagom čudi i dobrotom srca, a nadavse zauzet za našu narodnu stvar. Rodom Ličanin živo se priljubio svojim prirodjenim čestitim karakterom našim društvima, kojima je bio vjeran član, a nefaljni prisutnik svih narodnih pogovora i skupština u Puli. Poboljšavajuć duže vremena, pokosila ga je nemila smrt u 49. godini života.

Brigom obitelji Keršić i Zorić priredjen mu je 24. t. mj. liepi sprovod, na kojem medju inim opazimo g. Stihovića u zastupanju Hrv. Škole i Istar. Posujilnice i našega urednika u zastupanju g. dra M. Laginje i „Naše Sloge“.

Rodbini blagog pokojnika te obiteljima Keršić i Zorić naše iskreno saučestće a plemenitom pokojniku bila lahka hrvatska gruda u kojoj da nadje pokoj vječni!

Bošinski kotar

Sastanci Političkog društva u Lošinju. U subotu na večer obdržavao se je sastanak članova Političkoga društva u velološinskoj, a u nedjelju na večer u malološinskoj hrv. Čitavnici.

Odziv naroda na obim sastancima, bio je najbolji dokaz sve to zrelije narodne svijesti u Lošinju, na tom ubavom kvarnerskoga otoku, gdje još tuđinski duh vlada, dok ga slozna i svjestna vođa naroda ne zastare, što dao Bog da bude što skorije.

Obim je sastancima predsjedao naš zem. predsjednik veleč. g. Anton Andrejić, kojega je u V. Lošinju predstavio narodni naš časni starina pop. Anton Petrina a u M. Lošinju g. I. Rasković, predsjednik hrv. Čitavnice.

Ovi su sastanci imali glavnu organizatornu svrhu, a sada je red na jednoglasno e obim sastancima predloženim pouzdanijama društvu, da poleg društvenih upute rade na trnovitom putu — velimo trnovitom — jer imade u Lošinju zbilja mnogo toga, što se ima od protivnika da izbavi te povrti Lošinju na put hrvatstva.

Zanimiv je bio govor g. profesora A. vit. Harčića, bivšeg našeg zemaljskog zastupnika u malološinskoj Čitavnici, gdje je sublim brojtama, sačinjenim finim humorom, dao jaanu sliku, kako se uzorno gospodari u malološinskoj občini.

Na sastanku u V. Lošinju govorio je još g. I. Rasković, a sa obim sastancima g. A. Belančić. Povele su se zatim živahne rasprave o raznim pitanjima mjesne važnosti te se dalo prve upute za daljnji rad što su prisutni velikim zanimanjem pratili.

„Zora puca, bit će dana“ — i dan liepi i vedri mora da osvrane nad ovim piserom Kvarnera. Radimo samo svi: pošteno, neosebice, budimo ljudi značaja i ozbiljni, stidimo se one: da tko neće brata za brata, on će tuđinca za gospodara, i tada nam je jasan put rade. Nek se svi naši kupe uvijek oko svojih Čitavnica, tih jakih narodnih tvrdjava, koje su uopće po cijeloj Istri zadale dosta muke našim protivnicima, a sadat će ih i u Lošinju.

Pazinski kotar

Cerovlje. U četvrtak, dne 19. t. mj. predavao je ovdje g. Trampuž o američanskoj lozi, pokazao slušateljima - šlozderu (štokjeru), i uputio ljude, kako treba cijepiti lozu na suho. Za tim je rastumačio važnost i uporabu dinamona. Radit nepovoljnog vremena učinilo se s njime samo

jedan pokus, koji je potpuno uspio. Predavanje bilo je od početka pa do svršetka vrlo zanimivo. Lijepa hvala g. Trampužu na trudu.

Na predavanju bilo je oko 30 osoba, a ni ove nisu bile sve iz Cerovlja i Previža. Ljudi ovih sela vole ići nekamo drugamo, nego li na ovakova predavanja. Sramota! Iz Plića. U nedjelju dne 22. marča doživili smo kod nas veliko veselje. Taj našim dan bilo je otvorenje-konstituiranje „Hrvatske Čitavnice“. Velik i znamenit je to bio dan za nas a i za svakoga, koji pozna prilike u kojima se nalazimo. Cijeli narodnih muzeva odazvao je u liepim broju (51) i veseljem pristupili kao članovi Čitavnice. Odbor se je konstituirao kako slijedi: predsjednik Zidarić Vinko, tajnik Zigulčić Vinko, blagajnik Nežić Guido. Zastupnički odbor: predsjednik: Bačac Martin, odbornici Rus Tereza, Mašnik Sime, Poljanović Ivan, Brajšta Klement.

Koparski kotar

Izborali sastanak u Koprnu. U nedjelju dne 15. o. mj. sastao se u Nar. Čitavnici u Koprnu rodoljubivo-izbornici koparskoga sudbenoga kotara u znatnom broju. Na sastanku zastupao je Političko društvo bivši zem. zastupnik g. Josip Valentić, koji je i sastanku predsjedao, te g. Andrija Medoš, predsjednik Kmetake sveze za koparski kotar. Na sastanku se je obilno i živo raspravljalo o problem izborima za zem. sabor, o geradu toga sabora i o pripravama za predstojeće zem. izbore. Očćenita bljase želja prisutnih, da se sazove u kotaru što više javnih sastanaka, da se postavi kandidate i u protivnikovim kotarima i da se ne clepaju narodne sile već, da svi složno pristupe narodnom radu.

U Lamišcu. (Za Društvo.) Na Josipovo od preostataka računa sabrala je ovdje četica rodoljuba K 221, koji je iznos uručen ovdjajsoj podružnici.

Stranina i Jurina

Fr. Kuda si bi se juče eju stelemanu? Jur. Sam bi viditi ča je novega va Krnici. Fr. Pripovidaš, ča si tamo vidi i ču. Fr. Naši tamošnji ljudi su si učinili društvo Čitavnice, a nika heba va Krnici da im se rugaju, a ti peča. Fr. Povij mi, ča su te bebe. Jur. Za ta put ne ču. Fr. Ču i ja brzo pođ do Krnice, pa ču naše majo podučiti, kako imadu delati

i sa imena od heba ču stampat va fojaha. Jur. Da bi Bog da samo, da se naši ljudi celega komuna slože, pa bi im bolje bilo. Fr. Oni put vidis bi dobro bilo. Jur. Se zna, da bi, aš bi bura brzo se bebe odnesla, a ovako se one bebe rogaju i Krničanom i Proštinarom. Fr. Ne samo, da se rugaju, ma i primise im daju za kanarinice. Jur. Gledaj poć brzo gori i ti, ki znaš artikule pisat, pa podući dobro se naše va celem komunu. Fr. Škoda, da nima „Naša Sloge“ od tamo svoga korespondenta. Jur. Kad odonud neće nijedan pisat, hodi ti viditi gori po celom komunu. Fr. Sigurno ču, samo se malo ustupi, jer strpljen je spašen.

Razne primorske vjesti

Naši pokojnici. U vrijeme što naš list nije mogao izlaziti, umrlo je nekoliko vjerdnih i čestitih rodoljuba, vrlo zaslužnih za naš narodni napredak u Istri. Ako nesto i kasno, želimo ipak da spomen na njih bude ubilježen potomstvu.

Dne 28. prosinca 1918. umro je u svom rodnom mjestu Martinčić na Cresu mladi i početni učitelj, Društvo Klement Murjanić. Službovao je kratko vrijeme u Kastellru kraj Poreča, gdje je svojim žarkim rodoljubljem znao osokoliti tamonjni narod na rad za prava svog jezika i narodnosti. Radi nemile boljšice morao je prekinuti službu i nakon šest godina putnje i muke, koje je podnatao andjeoskom strpljivošću svjederg misleć na narod, spokožno ispušio je svoju plemenitu dušu.

Dne 22. siječnja t. g. preminuo je u Cresu Vinko Iljić, umirovljeni pozrezn blagajnik rodom iz Omišlja. Pokojnik službovao je u ona teška vremena po Hrvate činovnike Istre, kad se je smatralo teškim grijehom priznavati se Hrvatom. Ipak je pokojni Iljić uvijek i svagdje ponosno litalao svoj rod i neustrajivo branio svoj hrvatski jezik i narodnu u uredu i vani obio u njegovom jeziku. U Cresu je boravio preko 20 godina i uvijek bivać medju prvima iz početka u malim narodnim redovima. Pod zadnje dane života vidio je plod nastojanja svoga i svojih drugova, gdje su se narodni redovi pomnožili sa vaurednim brojem i svijesću probudjenog creskog kopača. To nam je pokazala i posljednja pratnja velikog broja creskog kopača uz sve korporacije grada.

Koncem siječnja o. g. preminuo je u Sv. Ivanu kraj Zminja šupnik Martin Prenc u visokoj starosti, jedan od najstarijih svećenika trfćansko-koparske biskupije. Svećenik pravi, rodoljub dušom i tjeleom ostavija liepi spomen u narodu, gdje je službovao.

Nakon kratke i teške bolesti preminuo je polovicom siječnja još mlad Rikač Rušička, šupnik u Rotu i prodekan buretski. Sin hrvatskog nam časakoga naroda, došao je slavenskoj braći u Istru, gdje se je sav stavio u službu našem

Javna Zahvala.

Prigodom smrti i pogreba našeg nezaboravnog prijatelja i druga

Eugena Tomljenovića

c. i k. podvornika ratne mornarice u m.

primile su podpisane obitelji mnogo iskaza sućuti za neprežaljenim pokojnikom. Radi toga osjećaju svetom dužnošću, da ovim putem zahvale svima, koji su bilo kako izrazili sućut za blagim pokojnikom, kao što i svim onima te su milog nam pokojnika odpratili do vječnog počivališta.

Svima od srca hvala i Bog naplati!

Pula 24. marča 1914.

Obitelji Keršić i Zorić.

narodu na duhovnom i narodnom polju. Svim žarom svog plemenitog srca uz ljubio je ovu našu lepu Istru i još više naš mukotrpni narod, zapušten i prezren od vlastodržaca i narodnih neprijatelja. Pokojnik je svim žarom pregrnuo vidati rane i svagdje pomagat božjom i rodoljubnom riet, boreći se svim žarom rodoljubne duše za naša narodna prava. Nemila smrt skrbala je prerano u naporu svoje snage ovog rodoljubnog i dobrog pastira našega puka.

Dne 19. siječnja t. g. pokosila je nemila smrt jednoga od boljih sinova hrvatskoga naroda u Istri velč. Rajmunda Jelusića, poč. konzistorijalnog savjetnika i šupnika u Barseču u dobi od 66 godina. Radi svog živog sudjelovanja u našem narodnom pokretu u Istri od svojih mladih dana pa do svoje smrti, dužnost nam je progovoriti nešto obzirajući o ovom odličnom sinu i rodoljubu naše Istre.

Pok. Rajmund Jelusić poliče iz rodoljubne obitelji pok. Ljudevita Jelusića, posjednika i obrtnika u Kastvu, gdje upravljao i sada onom drevnom obćinom basuzorno pokojnikovog brat g. Kazimir Jelusić.

Pokojnik je svrnio pučku skolu u Kastvu a gimnaziju na Rietu, odakle je pošao god. 1866. u srednje sjemenište u Goricu, kao bogosloj trištansko-koparske biskupije.

Za svog službovanja prošao je male strane Istru, tako je god. 1872.—73. službovao u Voloskom, 1878.—79. u Pletnu, 1879. u Tinjanu kao šupe upravitelj, 1880. opet u Pletnu, 1880.—84. u Buzetu kao šupni pomoćnik, upravitelj i prodekan, 1884. kao šupe upravitelj i prodekan u Opatlju, gdje je bio radi narodne stvari u pogibelj života, i napokon od 1. 12. 1884. kao šupnik u Barseču. Tako službe preko 40 godina mogao je u mir, ali obzirom na neostalicu svećenstva služio je bolestan dalje i u službi dočekao smrt.

Radi svoje dobrote, prijaznosti i vesele duši ostavio je svude, čak i medju najljucim narodnim protivnicima, gdje god je služio najugodniju uspomenu.

Zadnjih godina poboljšavao je više puta, te se je podrgrao pred godinu u Beču teškoj operaciji; ali do pravoga zdravlja nije više mogao. Radio je uspkos tomu marljivo, te se može reći, da ga je smrt upravo na radu zalekla. Desetak sati prije smrti preporučivao mu je liečnik nek se kani posla, nek ide u krevet, ali on je sam bolestan posjećivao i tješio svoje bolesnike noseći im sv. sakramente.

Povodom njegove smrti pokazalo se je najjačajše, koji bijaše dobi Mondić na daleko i široko cijenjen, Moran i ljubičen, jer takova pogreba nerijetko je rodoljubni naš Barseč uspkos vrlo nepovoljnom vremenu. Is bliza i daleka pohriše mnogo brojni rođaci, znanci i prijatelji, da izkažu posljednju počast odličnom svećeniku i rodoljubu staroga kova.

Za pokojnikom šale duboko oim braće načelnika Kazimira i trgovca Ljudevita u Kastvu te sestara gdje udove M. Stander i gdje Lj. Dešković u M. Dragi i mnogobrojni prijatelji i stavatelji, ponajpачe mnoštvo stromaha, koje je pobejal obilato podpirano. Njegova kuća bijaše uvijek otvorena gospodima i siromahu i lahko rećemo, da je teško naći i kod nas gostoljubivijeg doma, nego li bijaše pokojnikov. Podpirao je vazda svako narodno poduzeće, najpачe narodna društva, između kojih ga ubrajate medju svoje članove preko 20. Za naš narodni pokret zaslužio se je već od mladih godina i radio važno živo i svude, dapače i tamo, gdje bijaše pogibeljno pokazati se Hrvatima.

Pokojnika ubraje „Naše Sloge“ medju najstarije i najvjernije svoje predbrojake tako, da se je našlo u njegovoj knjižnici sve godišnjake našeg lista od god. 1870. Osim toga bijaše članom i predbrojnikom svija naših književnih društava i mnogobrojnih novina.

Svim ovim blagim i čestitim pokojnicima bila vječna i harna spomena u svem našem narodu Istre, a njihovim preostalim naša duboka sućut.

† A. G. Matoš. Dne 19. o. mj. pokopali su u Zagrebu jednog od najboljih mladih hrvatskih književnika i to A. G. Matoša, koji se je odlikovao kao pisac i pjesnik, ponajpачe kano vrstan kritičar. Kod sprovoda sudjelovali su svi književnički, umjetnički i novinarski krugovi a na grobu oprostiše se s pokojnikom predsjednici književnika, novinara, vruć. omladine itd. Vječni mu pokoj!

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Punt.

Poziv

na V. redovitu glavnu skupštinu dioničara Austro-Hrvatskoga Parobrodarskoga Društva na dionice u Punt, koja će se obdržavati u Krku dne 16. travnja o. g. u 5. sati poslije podne

u prostorijama „Česko Paviljona“ DNEVNI RED:

- 1.) Izvješće Razvratelstva o poslovanju društva u godini 1918.
  - 2.) Izvješće nadzornoga odbora;
  - 3.) Čitanje računa razmjera, gubitka i dobitka za godinu 1918. te podizanje abeolutorija razvratelstvu i nadzornom vijedju;
  - 4.) Eventualija.
- Akto se ne sabere dne 16. travnja o. g. do 5. sata po podne propisan broj dioničara; dioničari, obdržavati će se dne 28. travnja o. g. u 5. sata po podne nova glavna skupština sa istim dnevnim redom. Ova pako glavna skupština vladna je zaključivati bez obzira na broj prisutnih dioničara i zastupanih dionica. Punt, dne 21. ožujka 1914.

Razvratelstvo

ND. Svaki dioničar, koji želi prisustvovati glavnoj skupštini, mora najdulje do 10. travnja o. g. odnosno do 17. travnja o. g. položiti svoje dionice za kupovnišim arcima kod: Dvorničkih poslovnica u Punt, na Rietu ili u Opatlju; Jadranske Banke u Trstu i Opatlju; Česke Banke u Pragu; Posušnice u Puli; Seoskih Blagajna za Krku i razmjore ili Gospodarskih Trg vaskih Dvorničara u Baskinovu, Baskinovu, Belome, Cresu, Dohriju, Dubačicu, Lošnju malome i velome, Nerastima, Omišlju i Vrbičku te Go. p. Dra Antona Antončića odvijetna u Krku. Same se pravateljanom lokazalom može dioničar ili njegov punomoćnik skupštinu prisustvovati. Lokazala izdana za skupštinu 16. travnja o. g. vrijedi također i za onu od 23. travnja o. g.

Na obročno isplaćivanje Cijene bez utakmice!

Upravo pripjelo za proljetnu i ljetnu sezonu:

Odjela za gospodu i gospodje najjeftinije vrsti, engleska i boška moda.

Nepromočivi ogrtači za gospodu i gospodje akvaci i vrlo elegantni.

Cijene umjerene i kod obročnog tjedanskog odplaćivanja po K 2 ili mjesečnog odplaćivanja po K 8.

Baruch Rausch ulica S. Felicitae br. 4.

Dobro! Jeftino! Pravo!

Dr. Drag. Polikan, specijalista za kožne, venerične i zenske bolesti, otvorio je privatni ambulatorium u ulici Giulia br. 5, I. kat. — Ordinira od 2—3 1/2 po podne izim nedjelje i blagdana.

Liječnik
Dr. Karel Zahálka
u Puli, via Vergerio 7, I.
vratio se s puta te ordinira za
zube
u sriedu, sabotu i nedjelju od 2—7 s. po p.
a druge dane od 5—7 s. po p.

Za predstojeće izbore za zemaljski sabor Istro treba svaka općina imenik izbornika sa godišnjim porezom (Skup I-84) i Popis glasovanja (Skup I. 76). Te tiskanice drži na skladištu tiskara Laginja i dr. u Puli.

Priručnik za obćinske, pokrajinske i državne izbore, to je knjižica pod naslovom

Zbirka zakona I. priredio dr. Ivan Zaccón a dobiva se u Tiskara Laginja i dr. u Puli za cienu od 1 krune, sa poštarinom 20 para više.

I razna moderna reba za muškarce i ženske odjele razaslija uz najviše cijene
Jugoslavenska trgovina
P. Stormecki u Galju (Stajarska) br. 814.
Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošlje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unaprijed.

8 dana na pokus
najsem svakomu na 8 dana. Promjena ili novac natrag, pouzdem:

Amer. sat. nikel K	280
Rok. sat. nikel	300
Amer. sat. gođin	350
Rok. sat. gođin	400
Rok. dvostr. pok.	450
Plošasti sat.	500
Dvostr. pok. posr.	550
14 kar. sat. sat.	600
Orig. Omega sat.	1000
Budilica, nikič.	1000
30 cm. vie.	1000
Marka Junghans	1000
Radium sv. baz.	1000
2 zvonca	1000
4 glazbe	1000
Ura nikič. 75 cm.	1000
Ura nikič. 75 cm.	1000
Ura nikič. 75 cm.	1000
Ura nikič. 75 cm.	1000
Ura nikič. 75 cm.	1000
Ura nikič. 75 cm.	1000

Ura nikič. 75 cm. i 14. Otag. ura bod. 600
3. god. plan. jamstva. Otpisana pouzdem.
M. u. B. B. u. e. i.
Wien, IV, Margarethenstr. 27/429.
Originalni tvornički cijenik badava.

Jeftino perje za postelje!
1 kg svie, dobro očišane 5 K; bolje 240 K; prva vrst polu-svjede 280 K; bilo 4 K; bilo, pahuljasto 510 K; 1 kg naj-ljije, kao mlog biel, očišano 640 K; 8 K; 1 kg pahuljice, svie 6 K; 7 K; bile fine 10 K; najljije prsne pahuljice 12 K. Kod naručbe od 5 kg franko.

Gotovi kreveti is gvozd. otagov. plavog, bijelog ili šatog nankinga, svaki 80 cm dug, 120 cm širok, sa 2 jastučka, dno pokriveno po 10, 20, 30, 40, 50, 60 cm širok, napunjen s novim, svieim, 120 cm širok, 1470, 1720, 18 K; jastuci po 1, 150 i 4 K. Perje 24 K; pokrivenje od šatog prvine štedne 120 cm dug, 140 cm širok, 450, 500, 550 K. Napunjen sa pamučnim poćam od 10 K; dug, 140 cm širok, 1200 i 1400 K. Dno: bilo sa 20 ili 40 kama od 10 K. — Otagov. badava i franko.

S. BENISCH, Dečenne, 762, Česka.

Jeftino Česko PERJE za krevete
5 kg. nove očišane K 9'60, bolje K 12—12 bile pahuljice očišane „18“ — „24“ — kao „sleg bile pahuljice očišane „30“ — „36“ — Razaslije se franko pouzdem.
Zamjenjuje se i prima natrag uz paknadu tovar. troškova.
BENEDIKT SAGHSSEL, Lobau, br. 259 pošta PILEN, Česka.

Motor na plin 3 HP. prodaje se odmah. Upitati u tiskari Laginja i dr. Pula, ulica Giulia, 1.

Austro-hrv. parobrodarsko društvo na dionice u Punt.

Plovidbeni red poćam od 1. listopada do 31. prosinca t. g.
Redovite pruge po Kvarneru.
Punt-Krk-Glavotok-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.
Baška-Punt-Rieka svake srijede i subote tamo, petak i utork natrag.
Rieka - Opatija - Lovran - Rab svaki petak tamo i natrag.
Rieka - Opatija - Bell - Krk - Punt - Baška - Rab - Lošinjvel - Lošinjmal (luka sv. Martin) Nerazine svake srijede tamo, četvrtak natrag.
Rieka - Cirikvenca - Baška - Rab - Lošinjvel - Čikat-Lošinjmal svaki ponedjeljak tamo, utork natrag.

Vrbnik-Šito-Cirikvenca svaki dan tamo i natrag, utork produjenje do Rieke.
Plovidbeni redovi badava i franko.
Glavno odpravništvo: na Rietu Riva Cristoforo Colombo 4., telefon 1284, — u Opatiji na gatu u vlastitom kiosku, telefon 272.

JEFTINO I BRZO. CEDULJICE sv. ispovjed i pričest izradjuje **NARODNA TISKARA LAGINJA i dr. — PULA** VIA GIULIA I. JEFTINO I BRZO.

Jeftino perje za postelje!
1 kg svie, dobro očišane 5 K; bolje 240 K; prva vrst polu-svjede 280 K; bilo 4 K; bilo, pahuljasto 510 K; 1 kg naj-ljije, kao mlog biel, očišano 640 K; 8 K; 1 kg pahuljice, svie 6 K; 7 K; bile fine 10 K; najljije prsne pahuljice 12 K. Kod naručbe od 5 kg franko.

Gotovi kreveti is gvozd. otagov. plavog, bijelog ili šatog nankinga, svaki 80 cm dug, 120 cm širok, sa 2 jastučka, dno pokriveno po 10, 20, 30, 40, 50, 60 cm širok, napunjen s novim, svieim, 120 cm širok, 1470, 1720, 18 K; jastuci po 1, 150 i 4 K. Perje 24 K; pokrivenje od šatog prvine štedne 120 cm dug, 140 cm širok, 450, 500, 550 K. Napunjen sa pamučnim poćam od 10 K; dug, 140 cm širok, 1200 i 1400 K. Dno: bilo sa 20 ili 40 kama od 10 K. — Otagov. badava i franko.

S. BENISCH, Dečenne, 762, Česka.

Oglas, i računog čio
Novce itd. šalju alcom ua adu
Kod na Šti im p
The li neka k svrovan na plać vana
Cekovna
Telef
Odgov
17 V
Obći vilu je dište u skom obtužer tog jes nke u proclen odredje proclen imao u pils pro bude, k ziku. Na što je p poave h kačove djeco, vatske ne druš voll-prih sku okol Vodnj vodnjane Svet Vi čina Vo protl 58 valj star u gradić izuzevši te broji Svet Vin od kojih Talljana. Cijeli dakle obil vata pro sveukupni vali a dr vata dolat su sudu sa dva po stanovnič sudu sam da hrvatski ković. Dr drugi p vitej, koji loml taj je niti vrag, bez pogrije jica znade pogledu pa Na grun čovjeka n progovoriti ntimi seljač U Vodnj zuo hrvat ne. gikomedijs. vori nekaku vataku, koju Kada se — h može sa sel govora s nje